

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 565 | י"א טבת תשע"ב | 5.1.12 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

תלונות על עוז לתמורה - האם הכניסה ליישום המלא של הרפורמה הייתה חפזה מדי?

תלונה נוספת - השכר עבור השעות הפרונטאליות שמלמדים מורים מעבר למשרה מלאה מחושב מתוך 40 שעות המשרה ולא מתוך 24 שעות משרה כבעבר. מורים טוענים, כי התשלום עבור שעת הוראה פרונטאלית נוספת, שמעבר למשרה, קטן בצורה משמעותית. בארגון המורים טוענים, כי הרפורמה נועדה מראש להגדיל את השכר כך שהמורים לא יצטרכו לעבוד שעות נוספות. אולם בתיכונים שבהם יש מחסור במורים במקצועות מסוימים, נדרשים המורים ללמד שעות נוספות פרונטאליות גם שלא מיוזמתם. עוד טענה היא, כי הסכם הרפורמה אינו מקיף חלק מהזכויות המיוחדות שניתנו לאוכלוסיות שונות של מורים עד כה. כך, לדוגמה, טוענים מורים, כי בעוז לתמורה יש פגיעה בשעות גיל ומשרת אם, וכמות שעות המשרה אינה מופחתת באופן פרופורציונלי. כמו כן אין הפחתה של שעתיים נוספות למורים מגיל 60. טענה נוספת היא, שהתלמידים מתקשים להגיע לשעות הפרטניות שלאחר שעות הלימודים הרגילות. אי לכך מבקשים המנהלים והמורים להחזיר את שעת האפס לתיכונים. עוד תלונה היא, ששעות העבודה ביום שישי אינן מחושבות כיום עבודה מלא, בניגוד לשאר המגזרים במשק. מארגון המורים נמסר לקו לחינוך בתגובה לטענות: "שינויים בהרגלים המושרשים מאז קום המדינה אינם עניין של מה בכך ומטבע הדברים כל התחלה קשה. ארגון המורים פועל ועושה לפתרון כל הבעיות ומול כל הגורמים הרלוונטיים, ואנו מקווים שבקרוב הדברים יפתרו לשביעות רצון כולם."

ועדי המורים בשלושה תיכונים בהרצליה שיגרו לאחרונה מכתב ליו"ר ארגון המורים, רן ארז, ובו הם מונים ליקויים לא מעטים ביישום תוכנית עוז לתמורה ואף מאיימים כי אם אלו לא יתוקנו, ינטשו את הרפורמה. כידוע, כל התיכונים בהרצליה נכנסו השנה ליישום המלא של הרפורמה. גם לקו לחינוך הגיעו תלונות של מורים המשתתפים ברפורמה. הסכם עוז לתמורה נחתם רק בשלהי חופשת הקיץ, ולכן התלונות המרובות מעלות את השאלה: "האם היישום המלא, בכ-70 תיכונים, של עוז לתמורה, לא היה חפז מדי?" אחת התלונות היא לגבי העיכובים בתשלום השכר עבור תוספת השעות ברפורמה. העיכובים נגרמים בגלל עיצומים שנוקטים עובדי מינהל במשה"ח, המבקשים תוספת שכר עבור העבודה הנוספת המוטלת עליהם בעקבות הפעלת הרפורמה. המורים אמנם מקבלים מקדמות על תוספת השכר, אך קיימת אצלם אי ודאות לגבי השכר האמיתי שלהם. כמו כן, חלק מהמורים הוותיקים שנכנסו לעוז לתמורה לא היו מודעים לכך שבעקבות העלייה בשכרם תחול גם עליה בדרגת המס המנוכה ממנו. מורים אלו טוענים, כי תוספת השכר נטו שלהם נמוכה, והופכת את ההשתתפות ברפורמה לבלתי משתלמת מבחינתם. תלונה נוספת היא לגבי התנאים הפיזיים שאינם מאפשרים את קיום הרפורמה; בחלק ניכר מהתיכונים שנכנסו ליישום המלא לא הותקנו עדיין פינות העבודה האישיות. כל המורים נשארים יותר שעות בביה"ס ולכן חדרי המורים הפכו צפופים ורועשים. במצב זה מתקשים המורים לבצע משימות, כמו בדיקת מבחנים ועבודות בשעות שהייה. גם שעות פרטניות לא מיושמות מחוסר מקום.

ההשקעה משתלמת; ממוצע הזכאות לבגרות של כיתות מב"ר ואמ"ץ גבוה מהממוצע הארצי

כידוע, בכיתות מב"ר - מסלול בגרות רגיל, לומדים תלמידים תת-משיגים, לרוב מאוכלוסיות ברמה סוציו-אקונומית נמוכה, בדרך כלל ללא הרגלי למידה נכונים. מדובר בתלמידים שתיוגו במשך השנים כבעלי רמת לימודים נמוכה. לכיתות מתקבלים תלמידים עם ממוצע ציונים 60-50 במקצועות הליבה בתעודת כיתה ט'. בתוכנית אמ"ץ - אמונה בעצמי, מוכן למאמץ, צופה להישגים, לומדים תלמידים בסיכון גבוה לנשירה ולהידרדרות חברתית, חסרי מוטיבציה ללמוד או אמון עצמי ביכולותיהם. תוכנית אמ"ץ נחשבת לתוכנית עתירת משאבים, מכיוון שבנוסף למורים מלווים את התלמידים מנחים ומתרגלים. מסיבה זאת בתקופת הקיצוצים הגדולים בתקציבי משה"ח, בעת כהונת השרה לימור לבנת, עמדה התוכנית בסכנת סגירה והיקפה צומצם. כמו כן היו לפני מספר שנים חילוקי דעות בין משה"ח ומרכז השלטון המקומי על תקצובה המשותף של התוכנית, שאף הם איימו על המשכה. (המשך בעמ' 2)

בחודשים האחרונים שיגר מנהל אגף שח"ר במשה"ח, יעקב טוויל, מכתבים למנהלי בתי"ס שבהם יש כיתות מב"ר או אמ"ץ, המשבחים אותם על הישגיהם בבחינות הבגרות בתש"ע ובתשע"א. כך, למשל, נרשמה בתשע"א זכאות לתעודת בגרות בשיעור 100% בכיתת אמ"ץ בבי"ס אמי"ת כפר בתיה ברעננה ו-87.6% זכאות לבגרות בכיתת מב"ר בתיכון חדיג'ה באום אל-פחם. דוגמאות נוספות: בתיכון רבין בנשר עמד שיעור הזכאות לבגרות בתשע"א בכיתת אמ"ץ על 74% ובכיתות מב"ר על - 63%; בכיתת אמ"ץ בתיכון רודמן בקריית ים היה שיעור הזכאות לבגרות 100% ובכיתות מב"ר - 92%; בבי"ס רבין בקריית ים היה שיעור הזכאות בכיתת אמ"ץ - 86% ובכיתות מב"ר - 77%; באור עקיבא בכיתות אמ"ץ נרשמו 100% זכאות לבגרות ובכיתות מב"ר - 83%. לידי קו לחינוך הגיעו נתונים על שיעורי זכאות לבגרות גבוהים במסגרות אלו גם בתיכונים ביבנה, גן יבנה והתיכון שליד האוניברסיטה בירושלים.

פרופ' וולנסקי; התרבות הישראלית יזמית וחדשנית בתפיסתה - מערכת החינוך מנוגדת לתרבות זו

להבטיח את אחריות המורים להישגי תלמידיהם. עם יישום הגישה, גם התפתחה תרבות המבחנים. לדברי פרופ' וולנסקי, בשנים האחרונות יש ניצנים של גל שלישי במערכות החינוך, תחילתן של הגדרות נוספות לגבי התפוקות הנדרשות ממערכת החינוך כמו; פיתוח חשיבה שיפוטית וביקורתית, עידוד חשיבה יזמית, למידה בצוות והיכולת ליצור ידע. העיקרון המרכזי של הגל השלישי הוא לתת לתלמידים יותר כלים ללמידה, הבנה והמשגה, מאשר עוד מידע או עוד מקצוע לימוד. המטרה המרכזית בגל השלישי היא לעורר עניין בלמידה ולאתגר את התלמידים. לדברי פרופ' וולנסקי, הדוגמה המובהקת לגל השלישי היא פינלנד. בפינלנד שעות ההוראה הפרונטאליות הן כמעט מחצית מאשר בישראל. שאר השעות מוקדשות לתמיכה בלמידה העצמית של התלמיד. כמו כן, במערכת החינוך בפינלנד יש ביזור עמוק של הסמכויות הניתנות לבתי"ס, דרגות חופש חדשות למורה, ואין מבחנים ארציים. לדבריו, בגל השלישי יש חזרה לגישת הילד במרכז, אם כי במושגים וכלים אחרים. המורה אינו מקור הידע אלא מכוון ומנחה, בניית הידע היא של התלמידים, אין סטנדרטיזציה והמורים עובדים בקבוצות עמיתים. לטענתו, לעומת פינלנד, ישראל שקועה עמוק בגל השני - של סטנדרטים ומבחנים. יש אמנם ניסיונות להכניס למערכת את עקרונות הגל השלישי, כמו זה של יו"ר המזכירות הפדגוגית לשעבר, פרופ' ענת זוהר, בתוכנית האופק הפדגוגי. ניסיון נוסף הוא להעניק דרגת חופש גדולה יותר למנהלים ולמורים במסגרת תוכנית הניהול עצמי. עם זאת לטענתו, במערכת החינוך בארץ משועבדות שעות לימודים רבות להכנה למבחנים ארציים ובינלאומיים. "למדיניות הסטנדרטים יש לדעתי גם השלכה על האטרקטיביות של ההוראה. אני חש גל גובר של עזיבת המערכת", סיכם פרופ' וולנסקי.

"התרבות הישראלית הינה יזמית וחדשנית בתפיסתה. לעומת זאת, מערכת החינוך בישראל מנוגדת לתרבות זו. קיימים אמנם 'איים' של בתי"ס המעודדים דפוסי למידה חדשניים, כמו ביקורתיות, פתרון בעיות וכדומה, אך הם מיעוטים". כך טען פרופ' עמי וולנסקי, מאוניברסיטת תל אביב, בהרצאה בנושא "מגמות שינוי בעולם החינוך - היכן ישראל?" שהתקיימה בשבוע שעבר, ביום עיון של מכון מופ"ת. לדבריו, מערכת החינוך בישראל נמצאת בטרואמה ממושכת, כמעט פתלוגית, בשל מיקומם הנמוך של התלמידים בסולם המבחנים הבינלאומיים. "זו אבן יריחים המשקיעה אותנו ולא מאפשרת להתאושש. הניסיון להתמודד עם בעיה זו שואב המון אנרגיה ממיטב הכוחות במערכת", טען פרופ' וולנסקי. לדבריו, ב-120 השנים האחרונות היו שני גלים מרכזיים בחינוך בעולם המערבי. הגל הראשון, שעיקרו "הילד במרכז", היה במחצית הראשונה של המאה ה-20 ונדחק אחר כך לשוליים. בגל זה הותאמה תוכנית הלימודים לצורכי הילד. הגל השני, שהחל בשנות ה-60, הוא של "סטנדרטים בחינוך". עיקרו של גל זה הוא, שמערכת החינוך קובעת מה הילד חייב לדעת בכל שלב חינוך וי"הכל ניתן למדידה". גישת "הילד במרכז" ננטשה לאחר שמדינות המערב גילו שמדינות מזרח אסיה, כמו סינגפור, יפן וקוריאה, מובילות בהישגיהן במבחנים הבינלאומיים. התברר, כי במדינות אלו מונהגים סטנדרטים נוקשים, משמעת וסדר במערכת החינוך כחלק מהתרבות, לעומת אי-סדר במערכת החינוך במדינות המערב. מנהיגים במערב, כמו מרגרט תאצ'ר בבריטניה, יצאו נגד מה שכונה "הגן הסגור" - העובדה שראשי מערכת החינוך לא יודעים מה מתרחש בכיתת הלימוד לאחר שהמורה סוגר את הדלת. גישת הסטנדרטים כרוכה בהעמקת המעורבות והשליטה של המדינה במערכת החינוך. הגישה מבטאת את הרצון

ההשקעה משתלמת; ממוצע הזכאות לבגרות של כיתות מב"ר ואמ"ץ גבוה מהממוצע הארצי

(המשך מעמ' 1)

במערכת החינוך, שעמד בשנה זו על 48.3%. בתשי"ע עמד שיעור הזכאות לבגרות בכיתות אמ"ץ על 56% ובכיתות מב"ר - על 58%. יש לציין כי בשתי התוכניות חלה בשנים האחרונות עלייה בשיעור הזכאות לבגרות, שעמד בתשי"ח על כ-50% בלבד. לגבי איכות תעודות הבגרות בשתי התוכניות צריך לציין, כי מדובר בתעודה ברמה בסיסית, הכוללת בדרך כלל את מקצועות החובה ומקצוע בחירה אחד ברמה מורחבת. כך, לדוגמה, תעודת בגרות במסלול מב"ר מונה 20 עד 24 יחידות לימוד לכל היותר.

בשתי התוכניות לומדים התלמידים בכיתות קטנות יחסית; במב"ר - כ-25-18 תלמידים ובאמ"ץ - עד 20 תלמידים. את הכיתות נבחרים ללמד מורים שמוכנים להתמודד עם אוכלוסיות אלו. לא אחת מדובר במורים מיומנים ובעלי ותק בהכנה לבגרות. התלמידים נהנים גם משעות תגבור ומתוכניות תמיכה והעצמה. מנתוני משה"ח שהועברו לקו לחינוך עולה, כי הממוצע הארצי של הזכאות לבגרות בשתי התוכניות בתשי"ע היה גבוה מממוצע הזכאות

יעוץ למורים מנהלים וועדים

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה

פגישה ושכרה בצידה

יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- לייעוץ לקראת פרישה.
- לייעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שכר וזכויות.
- לייעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות פרישה מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- ייעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה וליוויו במו"מ מול מעסיקים.
- פיצויי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בראש שקט
09-9542108

אינטרנציונליזציה (בינאום) במערכת החינוך. האם מדינת ישראל מוכנה לעולם הגלובאלי?

* ד"ר מירי ימיני

מזה בהתאם לתיאוריית המערכות, יש רצון של ארגונים שונים להידמות אחד לשני ולחקות אסטרטגיות בהתאם לארגונים שנחשבים כמוצלחים יותר. מהצד השני, התלמידים מגיעים למערכת החינוך הם תלמידים "דיגיטאליים", החיים בעולם הגלובאלי ושולטים בו ולכן בתי"ס מושפעים גם בצורך שלהם ללמד בהתאם לסביבה הטבעית של התלמיד וגם להגיב על תופעות גלובאליות ובינלאומיות באמצעות הגברת הבינלאומיות. בנוסף, בעידן התחרות הגוברת בין בתי"ס, מנהלים עשויים להשתמש בתהליכי אינטרנציונליזציה בית ספריים כגון לימודי שפות, חילופי תלמידים, תחרויות בינלאומיות וכו', ככלי מבדל המעניק ערך שיווקי מוסף לביה"ס.

נראה שהשלב הראשון ליישום תהליכים בינלאומיים במערכת החינוך הישראלית הוא שלב המודעות. אינטרנציונליזציה בבתי"ס תהפוך לתהליך משמעותי בעשור הקרוב וכדאי לבחון את מגוון הפעילויות והתהליכים האפשריים בתחום כמו כן את התמיכה הממשלתית והרגולציה האפשרית לנושא. בדרך, נצטרך להתגבר על הפחד בפני שינויים והררי הבירוקרטיה, שהינם נחלתם של כל השינויים בסקטור הציבורי במדינת ישראל. יש לשאוף לכך, ששנת 2012 תהווה תחילתה של ידידות מופלאה בין ישראל והעמים. ידידות אקדמית לימודית שעשויה להביא גם לידידות משמעותית יותר בשדה המדיני-פוליטי המתגבר כל כך.

* ד"ר מירי ימיני, מהחוג למדיניות ומינהל החינוך בביה"ס לחינוך, אוניברסיטת תל אביב.

רבות דובר על התקדמותה של מערכת החינוך בישראל לקראת העשור השני של המאה ה-21 ולשינויים הנדרשים באקלים הבית ספרי על מנת לעמוד במלאכת החינוך המתגברת. רפורמות ותוכניות רבות יצאו לפועל ואף רבות נוספות מתוכננות בעתיד על מנת לחבר את תלמידי ישראל לעולם הגלובאלי והדינמי שמסביב. חרף הרב גוניות המשמעותית של השינויים בחברה, בכלכלה ובסביבה, בתי"ס וקובעי המדיניות התרכזו בעיקר בשילוב הטכנולוגיה על צורותיה השונות בלמידה ובהוראה, תחת הכותרת של חדשנות, הכנה לחברת הידע וגלובליזציה. בעוד שגלובליזציה מוגדרת כמעבר חופשי של סחורות, אנשים, טכנולוגיה וכספים בין גבולות מדיניים, אינטרנציונליזציה מתייחסת לתהליך של הכנסת היבט בינלאומי לתוך מטרות ופעולות במערכת החינוך. מטרות ופעולות אלו כוללות תנועה של סגל ההוראה והתלמידים, דבר הנפוץ בעיקר במערכת ההשכלה הגבוהה, התרחבות של בתי"ס בינלאומיים המאפשרים השגת תעודת בגרות בינלאומית ולימודים בשפה האנגלית, הכנסת תכני לימוד בינלאומיים בבתי"ס, הקשורים לרוב בזכויות אדם, מודעות לאיכות הסביבה, תהליכי הכנסת הטכנולוגיה ככלי להגברת הבינלאומיות דרך הוראה מרחוק, תוכניות שיתוף ולמידה בינלאומיות וכן הוראת שפות ותרבויות זרות.

חרף היותו של תהליך האינטרנציונליזציה בין הנושאים המדוברים ביותר בשיח האירופי, הנושא כמעט ואינו מוכר בישראל במיוחד מחוץ לכותלי האוניברסיטאות והמכללות. מצבה המיוחד של מדינת ישראל מבחינה פוליטית, יחד עם ריחוק פיזי משותפים בינלאומיים אפשריים, עלויות גבוהות וחוסר מודעות ליתרונות התהליך לעיצובו וחינוכו של התלמיד, יצרו מצב בו תחום זה לא מפותח כלל במערכת החינוך ולא זוכה להתייחסות מקובעת המדיניות ולא מהמורים והמנהלים במערכת. גם העובדה שתהליך האינטרנציונליזציה התחזק בעשור האחרון כתוצאה מתהליכים אירופיים ורוב ההשפעה על מערכת החינוך מגיעה מארצות הברית אינה מסייעת לתהליך.

הקידום האירופי של נושא האינטרנציונליזציה במערכת החינוך התחיל מתהליך בולוניה. תהליך בולוניה, הנו תהליך כלל אירופי שהחל בשנת 1999 בכינוס שרי החינוך של מדינות אירופה המרכזיות, במטרה להוביל לשיתוף פעולה והאחדה בהשכלה הגבוהה במדינות האיחוד האירופי וליצירת שטח השכלה אירופי רחב עם מטרות, יעדים וסטנדרטים משותפים. במהלך השנים הצטרפו לתהליך גם מדינות שלא שייכות לאיחוד האירופי וכיום, נכון לסוף 2011, חתומות על האמנה כ-50 מדינות. התהליך מתמקד במספר נושאים עם דגש על תנועותיות בין-מוסדית ובינלאומית של סטודנטים וסגל, בקרת איכות משותפת, הרחבת הזדמנויות להשכלה גבוהה, תרגום תעודות וקורסים לשפות אירופאיות נפוצות, אחידות בתארים ובמעקב אחרי תוצרי הלימוד שהושגו על ידי הסטודנטים ולא החומר שהועבר. אמנם התהליך כולו מכוון להשכלה הגבוהה, אך מהר מאוד בתי"ס התיכוניים וגם היסודיים ברחבי העולם הצטרפו לתהליך בתחומם והתמחותם.

הסיבות להצטרפות של מערכת החינוך כולה לתהליך הן דו-כיווניות. מצד אחד, הגברת הנטייה לאינטרנציונליזציה באוניברסיטאות ומכללות, משפיעה על בתי"ס, מאחר ובתי"ס מנסים להכין את בוגריהם למערכת ההשכלה הגבוהה ויותר

המכללה
האקדמית עמק יזרעאל
האקדמיה של הצפון

האקדמית עמק יזרעאל, החוג לחינוך
התוכנית לתואר שני ביעוץ חינוכי
שמחים להזמין לכנס

יום רביעי, כ"ג טבת תשע"ב
18.1.12
מרכז תקשורת, אודיטוריום 1220
קמפוס האקדמית עמק יזרעאל

**"נישיות מערכתיות
לטיפול באלימות מתבגרים:
סיבות, אבחון, התערבות"**

הכנס משלב בתוכו הרצאות עיוניות וסדנאות מעשיות מטובי המומחים בתחום הטיפול באלימות מתבגרים. זו הזדמנות מצוינת לאנשי החינוך, הייעוץ והפסיכולוגיה, להיפגש, להחליף דעות וידע.

מידע נוסף והרשמה לכנס באתר הכנס: www.yvc.ac.il/Educ
בטלפון: 04-6423513 או בדוא"ל: shirib@yvc.ac.il

THE WORK OF
Byron Katie

ביירון קייטי מגיעה לישראל!

14-16.2.2012
Avenue, קריית שדה התעופה

'The Work' של ביירון קייטי לשלום פנימי - ביירון קייטי, אחת מהמנטוריות המשפיעות בעולם, יוצרת והוגת שיטת 'The Work', נבחרה ע"י Time Magazine כאחת מ-100 האנשים המשפיעים על המאה ה-21.

יום ג, 14.2 - ערב חוויתי "לאהוב את מה שיש"

ערב חווייתי בלתי נשכח עם ביירון קייטי, המדגים בהומור ואוטנטיות את השיטה שאפשרה למיליוני אנשים ברחבי העולם לחיות חיים מאושרים יותר בהרבה פחות מתח.

הערב מיועד לכל אדם החפץ לגלות את ארבע השאלות המרחיבות את התודעה והמאפשרות לחקור את מחשבותינו ולהופכן לבלתי מדאיגות בצורה פשוטה וללא מתח, וכך לגלות את הדרך לשלווה.

הכנס ילווה בתרגום סימולטני

ימים ד-ה, 15-16.2 - סדנה בנושא "סליחה"

סדנה מרתקת עם ביירון קייטי שמסייעת לגלות את המציאות כפי שהיא, ולא כפי שהמחשבות שלנו חושבות שהיא צריכה להראות.

"סליחה", אומרת ביירון קייטי, "היא ההבנה שמה שאתה חושב שקרה - לא באמת קרה". כדי להיות מאושר אתה לא צריך להיות "רוחני", אלא לחקור את מחשבותיך, והתוצאה תהיה אושר.

חקירת המחשבה והסליחה פותרת קונפליקטים, מגבירה את המודעות ויוצרת אושר.

Mentors *Thepeople.*
Channel אנשים וחשבים

להרשמה באתר www.byronkatie.co.il או בטל' 03-7330777 • שיתופי פעולה, נטלי natali@pc.co.il

■ התלמידים מביה"ס היהודי ומביה"ס הערבי יחברו ביחד "סיפור משותף" – מפגש היכרות בין תלמידי שכבת ט' בחטיבת הביניים הראשונים בגני תקווה וחטיבה ב' מטירה, נערך בחודש שעבר. המפגש התקיים בחטיבת הראשונים במסגרת קדם ניסוי למיזם בשם "סיפור משותף". במסגרת המיזם יחברו התלמידים משני בתיה"ס ביחד ספרי ילדים. במסגרת המפגש השתתפו התלמידים בפעילות בנושא ספרות ילדים. במהלך הפעילות חולקו התלמידים לשתי קבוצות מעורבות, שלוו על ידי מורות משני בתיה"ס. כל תלמיד הציג את עצמו ואת ספר הילדים שהביא איתו בפני הקבוצה. אחר כך עבדו התלמידים בזוגות, כשבכל אחד מהם תלמיד יהודי ותלמיד ערבי, ומילאו דפי היכרות זה על זה. בהמשך היום התקיימה פעילות ספורטיבית משותפת – משחקי כדורגל וכדורסל. לאחר מכן חזרו התלמידים לכיתות וקראו את סיפור הילדים "איתמר פוגש ארנב", מאת דוד גרוסמן, בעברית ובתרגום לערבית של אחת המורות. התלמידים דנו בקשר של הסיפור למפגש והעלו רעיונות לספרי ילדים שיכתבו יחד. בסוף המפגש סיכמו אותו התלמידים משני בתיה"ס. התלמידים ציינו שהגיעו למפגש עם חששות, והם יוצאים ממנו עם קשרים חברתיים חדשים, וציפייה להמשך. תוכנית המפגש נבנתה על ידי מורות משני בתיה"ס, בשיתוף עם חברת מטח.

■ ברשת אמי"ת; המורים המצטיינים קיבלו "דמי חנוכה" – 250 מורים מצטיינים ברשת בתיה"ס הממלכתית-דתית אמי"ת ובני משפחותיהם, בילו בשבוע שעבר חופשה בת ארבעה ימים באילת. החופשה הוענקה למורים כבונוס על השקעתם בהוראה.

המורים המצטיינים של רשת אמי"ת ובני משפחותיהם במהלך טיול בהרי אילת.

מהרשת נמסר, כי לחופשה נבחרו מורים מ-90 בתיה"ס של אמי"ת ברחבי הארץ, שתלמידיהם הגיעו להישגים יוצאי דופן במבחני הבגרות או מורים שהצליחו להגיע ליעדים חינוכיים אתגריים במיוחד,

שהציבו לעצמם. במהלך החופשה סיירו המורים בהרי אילת, בילו בהופעות של הזמרים חנן יובל ויעקב שוואקי, בילו באטרקציות שונות בעיר והשתתפו בשיעורי תורה של רבנים ומרצים. הבונוס למורים המצטיינים, בסך מאות אלפי שקלים, מומן בעזרת תרומה של ארגון אמי"ת בארצות הברית. לדברי מנכ"ל רשת אמי"ת, ד"ר אמנון אלדר; "זהו רק חלק מתגמול למנהלים, מורים ועובדים מצטיינים, שאצלנו זוכים גם לבונוס כספי על מצוינות. אין ספק שבראש ובראשונה אנו זקוקים למורים ומחנכים הרואים שליחות בעבודתם, אך מורים שזוכים להוקרה ולהערכה

כספית על ההשקעה, מפנימים את המסר של חתירה למצוינות. מורה ששואף למצוינות מצליח לסחוף איתו את תלמידיו". לדברי אחד המורים שזכו בבונוס, הרב אברהם יפרח, משיבת אמי"ת בשדרות; "אמנם מורה טוב ימשיך לעשות עבודה טובה גם ללא התמריצים והנופש, אבל זה בהחלט נעים ומכבד לדעת שיש הערכה ויש מי שאכפת לו מכך שאתה 'נותן את הנשמה', ומצליח להביא את התלמידים למצוינות חינוכית ולימודית".

■ התלמידים השתתפו ביום עיון למניעת התמכרויות – תלמידי שכבת ט' מחטיבת הביניים הראשונים בהוד השרון, השתתפו לאחרונה ביום עיון, בנושא מניעת התמכרויות. את יום העיון הנחה ד"ר אייל מדני, העורך ומשדר את תוכנית הרדיו "שמים סוף לסמים ולאלימות" ברדיו לב המדינה. במהלך שנת הלימודים עוסקים התלמידים בנושא מניעת התמכרויות במסגרת שיעורי החינוך. יום העיון מהווה יום שיא לפעילות זאת. ד"ר מדני סיפר לתלמידים על עבודתו עם מכורים לסמים ונגמלים, ושילב בהרצאתו קטעי וידאו ובהם עדויות של נגמלים. בהרצאה השתתף גם נגמל מסמים, שסיפר לתלמידים על התקופה שבה היה מכור לסמים ועל תהליך הגמילה שעבר, וענה לשאלותיהם. במהלך יום העיון גם השתתפו התלמידים בקטעי אימפרוביזציה עם השחקן נירו לוי, שעסקו בנושא התמכרויות בקרב בני הנוער. יום העיון התקיים במסגרת התוכנית העירונית "קהילה בטוחה", המופעלת זו השנה השמינית בבתיה"ס בהוד השרון. במסגרת התוכנית גם משתתפים תלמידים מחטיבות הביניים בעיר בסמינר להכשרת מנחי עמיתים עירוני בנושא מניעת שימוש בסמים ואלכוהול. התלמידים נפגשים עם גורמי מקצוע בתחום ומעבירים את הידע שרכשו בסמינר לחבריהם לכיתה.

■ בגן יבנה; תוכנית ערכית דו-שנתית לבני המצווה –

450 תלמידי כיתות ו' בכל בתיה"ס היסודיים בגן יבנה, החלו בחודש שעבר תוכנית דו-שנתית ערכית. שם התוכנית "מסע בני מצווה". התוכנית תלווה את התלמידים גם בשנה הבאה, כשיילמדו בכיתות ז' בשתי חטיבות הביניים ביישוב. מטרת התוכנית היא ליצוק תוכן יהודי, ישראלי וקהילתי בחווית המעבר מילדות לבגרות, שמסמלים בר ובת המצווה. התוכנית כוללת מגוון רחב של פעילויות ובהן; טקסי פתיחה בית ספריים, פעילות התנדבות למען הקהילה, טיול לאתרי מורשת עם ההורים, פעילות בנות מצווה לבנות ולאמהות ופעילות מקבילה לבנים, אירוע בשם "ערב חפץ", שבמסגרתו ייחשפו התלמידים לסיפוריהם של חפצים המצויים בבתיהם ויש להם חשיבות להיסטוריה המשפחתית, צפייה בהצגה העוסקת בהתבגרות ואחריות ועוד. בסך הכל תכלול התוכנית 13 פעילויות ואירועים. התוכנית תסתיים בשנת הלימודים הבאה, באירוע בשם "לילה של מצוות", שיכלול פעילות לילית אתגרית לכלל התלמידים, שבסופה ארוחת בוקר חגיגת משותפת וטקס סיום. לדברי רכזת התוכנית, אורלי קנת, תוכנית מסע בני המצווה נבנתה בשיתוף פעולה בין בתיה"ס היסודיים לבין חטיבות הביניים, בין החינוך הפורמאלי לחינוך הבלתי פורמאלי ובין צוותי החינוך להורים ולקהילה. לדבריה; "רצינו לעטוף את בני המצווה בתוכנית חוויתית ארוכת טווח, שיש לה אמירה יהודית-ישראלית-קהילתית ברורה". טקסי פתיחת התוכנית התקיימו באחד מימי שישי האחרונים בבתיה"ס היסודיים בגן יבנה. במהלך הטקסים בירכו ההורים והמחנכות את התלמידים וכל תלמיד קיבל שי – "יומן מסע" מהודר.

גרפולוגיה

ייעוץ והכוונה

משה גולדשטיין

0506575501

■ בתל אביב; 120 מיליון ש"ח יושקעו בתקשוב בתי"ס – עיריית תל אביב החלה לאחרונה בתוכנית מקיפה לתקשוב מערכת החינוך בעיר. השלב הראשון של התוכנית, שיתבצע בשלוש השנים הקרובות, יתקיים ב-58 בתי"ס היסודיים בעיר. מהעירייה נמסר, כי מטרת התוכנית היא להציב את טכנולוגיית המידע והתקשורת כמנוף לחדשנות חינוכית. עוד נמסר, כי תוכנית התקשוב העירונית מבוססת על העקרונות הפדגוגיים; אוריינות מידענית, פיתוח יכולות של חשיבה גבוהה, פיתוח לומד עצמאי, התנהגות חברתית ומוסרית וגמישות מחשבתית, המאפשרת הסתגלות מהירה בסביבה משתנה. לתוכנית הוקצה תקציב שש-שנתי בסך כ-120 מיליון ש"ח. בשנת הלימודים שעברה הופעלה התוכנית כפיילוט במספר בתי"ס יסודיים. השנה ישתתפו בתוכנית 22 בתי"ס. בשנת הלימודים תשע"ג יצטרפו אליה 20 בתי"ס ובשנת הלימודים תשע"ד – 16 בתי"ס. התוכנית כוללת בכל ביי"ס; רישות אלחוטי והצטיידות בשלוש מעבדות מחשבים ניידות, שבכל אחת מהן 35 מחשבים ניידים ועגלת טעינה. כמו כן יותקנו בכל כיתת אם עמדת עגינה למחשב הנייד של המורה, מקרן אינטראקטיבי וזוג רמקולים. בסך הכל יותקנו כ-700 עמדות כאלו. במסגרת התוכנית גם תינתן לבתי"ס גישה למאגרי מידע מקוונים ולמגוון תוכנות לימודיות. עוד כוללת התוכנית מינוי איש תחזוקה טכנית לתשתית הטכנולוגית בכל ביי"ס, הכשרת מורה בעל ידע במחשבים כרכז תקשוב בית ספרי, והכשרת צוות המורים לעבודה בסביבת למידה מתוקשבת. במסגרת התוכנית מוקם בימים אלה פורטל עירוני, שיכלול מערכת לריכוז, ניהול וארגון תהליכי ההוראה – למידה וניהול נתונים ותכנים. תוכנית התקשוב בבתי"ס בתל אביב תלווה בהערכה, הכוללת מילוי שאלונים, ראיונות ותצפיות בכיתות.

■ המורה שימש כמנחה בהכשרה הראשונה של גוגל למורים בישראל – מנהל תחום התקשוב בבי"ס אורט רבין בגן יבנה, שגיא בן

בסט, נבחר על ידי חברת גוגל ישראל להכשיר מורים לשימוש מושכל

המורה שגיא בן בסט בסמינר "האקדמיה של גוגל".

בכלי העבודה האינטרנטיים של החברה בבתי"ס. בן בסט, המשמש גם כמדריך ליישומי מחשב ברשת אורט, הוא אחד משלושה מורים מישראל, שהשתתפו בהשתלמות מיוחדת למורים של גוגל, שהתקיימה בלונדון לפני כשנה וחצי. בחופשת החנוכה שימש בן בסט כמדריך בסמינר בשם "האקדמיה למורים", הראשון שערכה גוגל ישראל. לדבריו; "בסמינר עזרתי להכשיר כ-50 מורים

נוספים מישראל לעשות שימוש מושכל בגוגל ובכליו". הסמינר היה פיילוט ראשון בארץ של האקדמיה למורים של גוגל. בקרוב צפוי להיחתם הסכם לשיתוף פעולה בין גוגל למשה"ח להמשך המיזם. שיתוף הפעולה יכלול גם שילוב של מיזמים בינלאומיים חינוכיים של החברה, כמו "יריד המדע של גוגל" (Google) science fair.

■ רשת אורט ותנועת מיתרים חנכו רשת חברתית ליהדות –

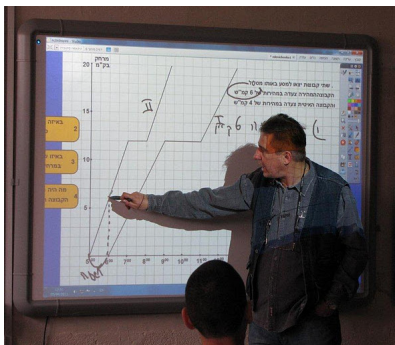
היחידה לקידום הזהות היהודית ולימודי המורשות ברשת אורט, בשיתוף עם רשת החינוך מיתרים, חנכו לאחרונה את אתר האינטרנט "70 פנים". רשת מיתרים, הפועלת לחינוך יהודי-דמוקרטי, מפעילה ברחבי הארץ מספר בתי"ס, שבהם לומדים ביחד תלמידים חילונים

ודתיים. 70 פנים הוא אתר ליהדות פלורליסטית, המשלב בתוכו רשת חברתית לשיח ומחשבה יהודית. חזון האתר הוא לשמש כ"כיכר עיר" וירטואלית, ליהודים מזרמים שונים ומקומות שונים בארץ ובעולם. הידע באתר נבנה על ידי הגולשים, שיכולים לתרום לו מעולמם ומדיעותיהם. באתר גם מאמרים בנושאים הקושרים בין המקורות היהודיים לבין האקטואליה, בנושאים כמו "על פערים כלכליים ופסוקי תנ"ך" ו"על עצותיו הרפואיות של הרמב"ם ועיסוק בספורט". האתר נבנה במימון קרן נורבגיה. הקמת האתר הינה יוזמה של מייסד רשת מיתרים, הרב מיכאל מלכיאור, לשעבר סגן שרת החינוך ויו"ר ועדת החינוך של כנסת. לדברי הרב מלכיאור: "המיזם יוצר אלטרנטיבה שפווה וראויה ליהדות המעוותת, שמוצגת לנו בתקשורת. 70 פנים יהיה במה ליהדות שורשית ומשותפת של העם היהודי". האתר מיועד לכל מי שמתעניין ביהדות – תלמידים, אנשי חינוך וכלל ציבור הגולשים.

כתובת האתר; <http://70panim.org.il>

■ לוחות אינטראקטיביים הוצבו בתשעה בתי"ס

טכנולוגיים – קבוצת עמל החליטה לשלב השנה לוחות אינטראקטיביים בתשעה בתי"ס טכנולוגיים-מקצועיים; חמישה שבפיקוח התמ"ת וארבעה מח"טים (מרכזי חינוך טכנולוגי) שבפיקוח משה"ח. מטרת הפרויקט היא להביא טכנולוגיה מתקדמת גם לתלמידי בתי"ס הטכנולוגיים-מקצועיים, שחלק גדול מהם לא נמצא מתאים ללמוד בתיכונים העיוניים, ולמקם אותם בחזית הטכנולוגיה. בשנה הבאה מתכננים בעמל להכפיל את מספר בתי"ס הלוקחים חלק בפרויקט. במסגרת הפרויקט, תיושם בבתי"ס הוראה המשלבת עזרים ואמצעי המחשה, כמו סרטונים מאתר יוטיוב, אנימציות, אתרי

שיעור עם לוח אינטראקטיבי בבי"ס עמל מקס פיין.

אינטרנט והמחשות תלת ממדיות, במטרה להפוך את הלמידה לחווייתית ומשמעותית יותר. בכל אחד מתשעת בתי"ס, עוברים המורים השתלמות מעשית של 60 שעות, בהנחיית חברת בריינפופ. במסגרת ההשתלמות בונים המורים מערכי שיעור, המשלבים שימוש מושכל בלוח החכם. מקבוצת עמל נמסר, כבר

נבנו מערכים במקצועות כמו אוטונומיקה, חשמל, מכונאות רכב, קירור ומיזוג אוויר ובמקצועות ההומניים. בעמל הוחלט לאגם את תוצרי המורים וליצור מאגר מתוקשב מרכזי לכל מערכי השיעור. בפרויקט משתתפים השנה בתי"ס; עמל טכנולוגי תל השומר, עמל מקס פיין, עמל טכנולוגי תל אביב, עמל טכנולוגי ערערה בנגב, עמל רמת דוד והמח"טים באשדוד, טבריה, שפרעם ולוד.

■ מחוז מרכז עובר ל"ינות דואר" – הנהלת מחוז מרכז החליטה,

כי החל מהחודש, תתקיים התקשורת בין המחוז לבין עובדי ההוראה באמצעות "ינות דואר" – מערכת הדואר האלקטרוני המאובטח החדשה של משה"ח. המערכת תהיה אמצעי הקשר הרשמי בין הנהלת המחוז, הפיקוח ועובדי המינהל, לבין כלל עובדי ההוראה. "ינות דואר" היא רשת שיתופית, שפיתח מינהל התקשוב במשה"ח. המערכת כוללת יישומים שנבנו במיוחד עבור עובדי ההוראה ומתאמים לצורכיהם, כמו תיבת דואר בנפח 10GB, הכוללת אנטי וירוס ואנטי ספאם. כמו כן כוללת המערכת אלפון כתובות של כלל עובדי ההוראה בישראל ורשימות תפוצה ייעודיות, שבאמצעותן ניתן לשלוח הודעות לקבוצות מורים.

■ **"נקי מעישון"** – ב-342 בתי"ס ו-638 גנים במחוז צפון, מכל המגזרים, מתקיימת השנה התוכנית לקידום הבריאות "תפור עלי – לגדול בריא", של משה"ח ומשרד הבריאות. על כך מסרה הממונה על החינוך לבריאות במחוז, ענת דהן, בישיבת פורום הפיקוח השבועית. בנוסף מתקיימת בערים כרמיאל ונצרת, זו השנה השנייה, תוכנית ניסוי עירונית למניעת עישון בשם "מחוז צפון נקי מעישון". התוכנית מקיפה את כל מערכת החינוך בשתי הערים. במסגרת הניסוי מתקיימות תוכניות מניעה בבתיה"ס, פעילויות לעידוד גמילה מעישון לסגלי החינוך ואיסור העישון במוסדות החינוך. התוכנית מתקיימת בשיתוף פעולה עם רופאת מחוז צפון במשרד הבריאות, ד"ר מיכל כהן דר.

■ **פרס החינוך המחוזי** – מחוז צפון הכריז בשבוע שעבר על מוסדות החינוך הזוכים בפרס החינוך המחוזי לשנת תשע"ב. ששת מוסדות החינוך הזוכים נבחרו על ידי ועדת הפרס המחוזית, בראשות מחמ"ד המחוז, חיים גבאי, מבין 14 מוסדות חינוך מועמדים. מוסדות החינוך הזוכים הם; ביה"ס היסודי כסולות בנצרת עילית, ביה"ס היסודי אי בכפר יאסיף, ביה"ס היסודי רעות בטבריה, ביה"ס לחינוך מיוחד זיו בצפת, ביה"ס היסודי אבן סנא בטמרה וגן ג'דיר בדיר חנא. כמועמדי מחוז צפון לפרס החינוך הארצי נבחרו בתיה"ס כסולות, יסודי אי רעות. מהמחוז נמסר, כי הבחירה נעשתה על פי רשימת תבחנים ובהם: קידום תהליכי הוראה-למידה המובילים להבנה מעמיקה, הישגיות וחדשנות; מתן מענה לצרכים שונים של תלמידים וקידום וטיפוח תלמידים בעלי צרכים מיוחדים; אקלים של דרך ארץ, סובלנות ואי-אלימות; תרבות ארגונית המעודדת עבודת צוות. פרס החינוך המחוזי יוענק בטקס, שיתקיים ב-5.6.2012 באולם הקמרון, במועצה האזורית עמק המעיינות.

מחוז חיפה

■ **ניהול עצמי** – כל בתיה"ס היסודיים בחיפה ובחדרה מצטרפים בימים אלו לתוכנית הניסוי לניהול עצמי, שעליה הכריז משה"ח אשתקד. בסך הכל ישתתפו בניסוי במחוז חיפה 120 בתי"ס, ב-12 רשויות מקומיות; חיפה, חדרה, אום אל פחם, בסמ"ה, מעלה עירון, קריית ביאליק, המועצה האזורית זבולון, דליית אל כרמל, קריית מוצקין, זיכרון יעקב, חוף כרמל, קריית אתא. מהמחוז נמסר, כי כל בייס יפעל כיחידה תפעולית עצמאית,

הישגי התלמידים בבגרויות. כמו כן השתתפה אשכנזי, ביחד עם 20 מנהלי בתי"ס נוספים ממחוזות תל אביב וחיפה, בתוכנית ניסוי של מכון אבני ראשה בשם "מנהיגות מערכתית". התוכנית מכשירה מנהלים מצטיינים להוביל בתי"ס נוספים להצלחה.

■ **תקציב החינוך** – מועצת עיריית רעננה אישרה בשבוע שעבר את תקציב העירייה ל-2012, שיעמוד על כ-587 מיליון ש"ח. ההשקעה הגדולה ביותר בתקציב תהיה במערכת החינוך – 173 מיליון ש"ח, המהווים כ-30% מכלל התקציב העירוני. מדובר בגידול בסך 16 מיליון ש"ח בהשוואה לתקציב העירוני לחינוך ב-2011. מהעירייה נמסר, כי תקציב החינוך כולל מגוון גדול של פעולות ויוזמות, שנועדו להוביל למצוינות, תוך השקעה בשיפור הטכנולוגיות בבתיה"ס.

מחוז דרום

■ **מלגות למורים** – עיריית אשקלון תחלק החל מהשנה מלגות השתתפות בשכר לימוד, למורים המלמדים בבתיה"ס העל יסודיים בעיר. המלגות, בסך 3,000 ש"ח כל אחת, יוענקו למורים בפועל או בחל"ת, תושבי העיר, הלומדים השנה לתואר אקדמי ראשון, שני או שלישי בחינוך או במקצועות ההוראה. מהעירייה נמסר, כי מטרת היוזמה היא להעלות את רמת ההשכלה האקדמית של המורים בחינוך העל יסודי בעיר. את הענקת המלגות יזמו חבר מועצת העיר, בוריס מנור, וראש העיר, בני וקנין, המשמש גם כממונה על החינוך.

■ **פר"ח** – בדו"ח מרכז המחקר של הכנסת בנושא פרויקט פר"ח, שהתפרסם לאחרונה, נמצאה ירידה תלולה במספר הסטודנטים המתנדבים לשמש כחונכים לתלמידים במסגרת הפרויקט. כידוע עבור השתתפות בפרויקט מוענקת לסטודנטים מלגת לימודים חלקית. אחת הסיבות המרכזיות לירידה במספר חונכי פר"ח היא החלטת הממשלה להעניק מלגות לימודים לסטודנטים הלומדים בשנה הראשונה במוסדות להשכלה גבוהה ביישובי הפריפריה וברושלים, בלי שתידרש מהם תמורה. לעומת זאת, באשדוד פרויקט פר"ח דווקא מצליח; על פי נתוני מינהל החינוך מתנדבים השנה לפר"ח כ-1,400 סטודנטים תושבי העיר, שהם כמעט עשירית מכלל הסטודנטים המתנדבים במסגרת הפרויקט ברחבי הארץ. לאחרונה התקיים באשדוד אירוע חגיגי, שבו הוענקו תעודות הוכרה ל-13 סטודנטים המשמשים כחונכים שהצטיינו בפרויקט והומלצו על ידי רכזי פר"ח, החניכים והוריהם ומורים בבתיה"ס שבהם לומדים החניכים.

שתנהל את תקציביה. תקציבי ביה"ס יועברו ישירות למינהל ממש"ח ומהרשות המקומית. מהלך זה יקנה לביה"ס גמישות בביצוע יוזמות שונות ותוכנית העבודה. את תהליך ההטמעה של התוכנית ילוו יועצים כלכליים וארגוניים. המנהלים, המזכירות ובעלי תפקידים נוספים בבתיה"ס ישתתפו בהכשרה לתוכנית. לאחרונה התקיים כנס התנעה מחוזי לניסוי. בכנס השתתפו מנהלת המחוז, רחל מתוקי, סמנכ"לית משה"ח, מיכל כהן, מנהלי מחלקות החינוך, מפקחים ומנהלי בתיה"ס המשתתפים בניסוי.

■ **קידום הבריאות** – במסגרת שנת הבריאות במערכת החינוך, השתתפו לאחרונה עובדי המינהל במחוז חיפה ביום עיון בנושא "קידום הבריאות". יום העיון התקיים בשיתוף עם ביה"ס לבריאות הציבור באוניברסיטת חיפה.

מנהלת מחוז חיפה, רחל מתוקי.

ביום העיון נשאו דברים מנהלת המחוז, רחל מתוקי, וראש ביה"ס לבריאות הציבור באוניברסיטת חיפה, פרופ' מנפרד גרין. כמו כן התקיימה הרצאה של ראש מגמת קידום הבריאות בביה"ס לבריאות הציבור, פרופ' אורנה בראון-אפל. ההרצאה עסקה במגמת המעבר מהכפר אל העיר, השפעתה על תוחלת החיים, והתפיסה החדשה של ארגון הבריאות הבינלאומי World Health Organization על הדרכים לקידום הבריאות. המטפלת ההוליסטית נועה גולן, הרצתה ביום העיון על משמעות הצבעים בחיינו ובמזון שאנו אוכלים. לאחר מכן השתתפו עובדי המחוז בהפעלה אירובית. מהמחוז נמסר, כי בקרוב יחלו עובדי המינהל בפעילות ספורטיבית מאורגנת, כמו צעידה בחברותא לאורך חופי חיפה.

מחוז מרכז

■ **נבחרה** – דלילה אשכנזי נבחרה החודש במרכז לתפקיד ראש אגף החינוך העל יסודי בעיריית ראשון לציון. אשכנזי, בעלת תואר שני מאוניברסיטת תל אביב, שימשה בשמונה השנים האחרונות כמנהלת תיכון אורה-מודיעים ברמת גן. במסגרת תפקידה זה זכתה אשכנזי בתעודות הצטיינות מטעם עיריית רמת גן ומשה"ח על הובלת שינויים פדגוגיים בביה"ס וקידום

מנהלת אגף החינוך העל יסודי החדשה בעיריית ראשון לציון, דלילה אשכנזי.